

Volkskunst

Door het volk voortgebrachte voorwerpen of uitingen waaraan esthetische waarde wordt toegekend. Tot de volkskunst worden zowel gebruiksvoorwerpen met hun versiering (beeldsnijwerk, schilderwerk) als volksprenten, liederen en dansen gerekend. Kenmerkend is meestal het enigszins 'primitieve' karakter van de voortbrengselen ervan, veroorzaakt door het ontbreken van opleiding en ambachtelijke ervaring. De grenzen tussen volkskunst en 'officiële kunst' zijn overigens vaak nauwelijks te trekken.

In het verleden ontstonden hier en daar regionale tradities in de toepassing van volkskunstige versieringselementen. Het meest voor de hand liggende voorbeeld hiervan is het Hindelooper schilderwerk. Naar Zaanse volkskunst is nooit onderzoek gedaan. Bij de beschilderde Assendelver en Jisper kasten (zie: [Zaanse kasten](#)) was er geen sprake van een langdurige traditie. Er zijn voorts voorwerpen bewaard gebleven zoals beschilderde sleden, 'kaptafels', schooltassen, haardschermen en theebladen, die tot de volkskunst mogen worden gerekend. In dit verband kunnen ook de met snijwerk versierde voorwerpen (mangelplanken, stoven en ellestokken) worden genoemd.

De ornamenten hierop, in zogenoemde Friese kerfsneever siering, berusten op een geometrische indeling, waarbij het decor verrijkt is met rozetten, symbolen van liefde en trouw, alsmede met spreuken of versregels. Het is de vraag of deze beschilderde of in hout gesneden voorwerpen specifiek voor de Zaanstreek te noemen zijn, hoewel ze vaak topografische afbeeldingen of voorvallen uit de streekgeschiedenis bevatten. Daarentegen zijn de versieringselementen in de Zaanse houtbouw wel degelijk specifiek te noemen. Doordat ze waren ontleend aan de bouwkunst in de steden en ook door hun hoge ambachtelijke kwaliteit kunnen deze versieringen aan houten gevels echter bezwaarlijk nog tot de volkskunst worden gerekend.

Zie ook: [Bouwen in de Zaanstreek](#).

From:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=volkskunst>

Last update: **2017/02/17 14:19**

